

KÜLÖNFÉLÉK.

Főtanácsi gyűlés. Az E. K. Tanács a folyó évi Főtanács-dejét december 13-ára tűzte ki. Hovatovább mind súlyosabb kérdések elintézése vár egyházunk legfőbb testületére. Ebben a zorrongó világban, ahol az emberek nem az egymáshoz való kapcsolatok kiépítésén fáradoznak, hanem ellenkezőleg az ellentéteket szelnek ki, ami akárhányszor gyilkoló testvérháborukban robban ki: az egyházak feladata, hogy bölcs mérséklettel, egymást megértő, egymásnak megbocsátó keresztényi lelkülettel az egyensúlyt helyreállítsák. Hadd némuljon el a mi gyűléseinken minden olyan hang, ami nem az egyház szeretetéből fakad, s aminek célja nem az egyház egyetemes érdeke. Az elvek harcában, a különböző utak és irányok keresésében mindig lebegjen szemünk előtt, hogy mindnyáján ifjak és öregek, vidékiek és központiak, egyháziak és világiak unitáriusok vagyunk. Ezen főszempont mellett le kell gondolniok a kicsinyes választó falaknak. Bármilyen különbözők legyenek utaink, de a végén mindnyájunknak egy közös gondolatban találkozunk kell. Ha a szeretetnek és megbecsülésnek eme nemes légkörében folynak tanácskozásaink, akkor még a viharok is áldást és termékenységet hoznak egyházi életünkre. Ilyen gondolatok között jó reménységgel tekintünk a jelen évi Főtanács elé, s hisszük, hogy az újabb lépés lesz jobb és boldogabb jövőnk felé.

Meghívó. Az Unitárius Irodalmi Társaságnak 1936 december 12-én délután 1/24 órakor a kollégium VIII. oszt. tantermében gyűlése lesz, melynek tárgyai: elnöki megnyitó, jelentések és indítványok. A gyűlésre a tagokat és érdeklődőket meghívjuk. Cluj, 1936. november 29.

Az elnökség.

Újabb ígélet a lelkészi kongrua javítása ügyében. Dr. Boros György püspök úr okt. 4, 5 és 6 napjain Dr. Abrudbányai Ede, Dr. Gál Miklós képviselők és Mikó Lőrinc egyh. titkár társaságában Bucureştiben járt, ahol az új kultuszminiszternél tisztelegtek és kérték a lelkészi kongrua igazságos rendezését, kiemelve azt a sajnálatos körülményt, hogy az unitárius lelkészek a legmostohább elbánás-

ban részesültek s emiatt anyagilag olyan rossz helyzetbe jutottak, hogy a mai zavaros időkben rájuk váró nehéz feladatuknak az élet- és kenyérgondok miatt megfelelni nem tudnak. A miniszter megértően fogadta a kérést, de kijelentette, hogy a jelen költségvetési évben nincsen módjában a helyzeten segíteni, azonban gondja lesz rá, hogy a jövő évi költségvetésben az unitárius lelkészek is a többivel egyenlő elbánásban részesüljenek. Ugyanez alkalommal az erőszakos térítések, a felekezeti iskolák és az egyházi egyesületek működésének akadályozása tekintetében előfordult sérelmeket is előadták és kérték ezek orvoslását, amire nézve szintén ígéretet kaptak.

Uj teológiai magántanár. Fikker János pläiești lelkész, miután a rendszeres teol. tanszaktól az írás- és szóbeli vizsgálatot még a múlt tanévben letette, október 29-én, a vizsgálóbizottság és a teol. hallgatók előtt próaelőadását megtartotta. Előadásában a halál és halhatatlanság problémájával foglalkozott. A széleskörű tárgyismeretről és elmélyedő gondolkozásról tanuskodó előadást a vizsgálóbizottság elfogadta. Ennek alapján Fikker János a rendszeres teol. tanszak tárgyaiból teol. tanári oklevelet kapott és magántanári előadásokra jogosultságot szerzett. Üdvözljük a szorgalmas és törekvő lelkész társunkat s neki az életben még sok, szép sikert kívánunk.

Az U. I. T. választmányi ülése. Az U. I. T. november hó 18-án választmányi ülést tartott, a tagok szép számu jelenlétével. Vári Albert alelnök bejelentette, hogy S. Nagy László főtitkár kifejezte azt az aggodalmát, hogy megsokasodott teendői s különösen a városról való gyakori távolléte miatt nem szentelhet annyi időt a Társaság ügyeinek, amennyit lelkiismerete szerint tenni óhajtana. Ezért szükségesnek látná új munkaerőnek a bevonását. A Választmány méltányolva a főtitkár aggodalmait, jegyzőkönyvileg mond köszönetet évek során kifejtett lelkes és buzgó működéséért, különösen ama nagy buzgalmaért, mellyel a Társaság történelmét szépen és szakavatottan megírta, s javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy őt tiszteletbeli főtitkárnak válassza meg. Egerszint a főtitkári teendők ellátására Szentmártoni Kálmán tanár afiát kérje fel. A Jakab Elek élet- és jellemrajzának megírására második pályázati hirdetésünk sem járt sikerrel, amennyiben a f. é. június 1-én lejárt határidőre pályamunka nem érkezett. A pályázat utján való kísérletezés — ugy látszik —

nem jár eredménnyel. Ezért a Választmány megbizta Dr. Gál Kelemen alelnökünket a mű megírására. A Blandrata élete és egyházi működése c. pályatételre sem érkezett az okt. 1-én lejárt határidőre pályamunka, azért azt egy évre azaz 1937 okt. 1-ig meghosszabította. Választmány örömmel vette tudomásul, hogy a „Ferencz József unitárius püspök élete és kora“ c. mű, melyet Dr. Gál Kelemen Társaságunk megbizásából írt, mint szakkönyvtárunk 6. száma megjelent. Tudomásul vette a „Keresztény Magvető“-nek az eddigi formában és tartalomban való megjelenését. Megnyugvással vette tudomásul Hadházy Sándornak, Benczédi Pál ellenőr által megvizsgált számadását. Márkos Albertet felkérte Dávid Ferenc „De Dualitate“ c. latin művének a lefordítására. Végül a közgyűlés idejét december 12-én d. u. 1/2 órára tűzte ki.

Teológiai Akadémiai estély. A teol. akadémia november 29-én műsoros vallásos estélyt rendez, melyen az ifjusági dalkör énekén kívül megnyitót mond Vári Albert dékán. Felolvas Dr. Varga Béla „Van-e fejlődés?“ címen. Vonós négyes: Bihari kesergő. Szaval: Sebe Ferenc II. éves hallgató.

Pályázati hirdetés. Az Unitárius Irodalmi Társaság új pályázatot hirdet „Blandrata élete és egyházi működése“ c. pályatételre a korábban közzétett feltételek mellett. A pályadij Kahlfürst Imre nyomdatulajdonos ur adományából 2000.— azaz kétezer lej. Az idegen kézirással leírt és jeligével ellátott pályamunkák 1937. október 1-ig adandók be a Társaság elnökségéhez. Cluj, 1936. nov. 18-án. S. Nagy László, főtitkár. Vári Albert elnök h.

Tiltakozás Barth ellen. Karl Barth az orthodox protestantizmus közismert képviselője és legkimagaslóbb alakja, „The Confession of Faith of the Reformation and ours“ (A reformáció hitvallása és a mi hitvallásunk) címen előadást tartott a Svájci Lelkészek Társaságának St. Gallenben tartott értekezletén s előadásában kifejezetten tagadólag, elutasítólag beszélt a szabadelvű kereszténységről. A Zürichi Szabadelvű Lelkészek Uniója, ezen előadás hatására a „Le Protestant de Genève“ c. lapjukban a következő határozatot tették közzé: „A svájci lelkészek st.-galleni gyűlésén Karl Barth azon nézetének adott kifejezést, hogy az együttműködés azon lelkészek között, akik az ő vezetésére bízták magukat s azok között, akik másképpen gondolkoznak, végeredményében lehetetlen. Az utóbbiak közé Barth első sorban a liberálisokat számította. Ez a kijelentés, mely ismétellen kifejezője a

Barth vallási türelmetlenségének a következő kijelentése tevésér-
késztet minket: 1. Mi, liberálisok, meg vagyunk győződve arról
hogy a mi szószéki beszédeink a Biblián alapulnak. Ezek helyes-
ségéhez mi is kérjük a szentlélek segítségét. 2. Mi a Keresztény
Egyházon belül vagyunk. 3. Emberi tekintélynek s így egyetlen
teológiai tanárnak sincs jogában a Keresztény Egyházhoz való
tartozásunk felett ítéletet mondani. Erre csak Istennek van joga.
4. Ezen okok alapján mi nem szününk meg együtt működni
a Keresztény Egyház kebelén belül még azokkal is, akik nem
úgyanugy hisznek, mint mi.“ L. G.

Uj könyv Servetus életéről. „Castellio gegen Calvin, oder
in Gewissen gegen die Gewalt“. (Herbert Reichner. Wien) cimre
jelent meg Stefan Zweig uj könyve. Stefan Zweig könyve eltér
a szokásos Servetus életéről szóló irodalmi termékektől; a val-
lási türelem és szabadság elfelejtett bajnoka S. Castellio alakját
keresztül rajzolja meg Servetus életét. A könyv vallásos és politi-
kai türelem és szabadság iránti kérelemben csucosodik ki. Kálvin
iránt az író talán túl szigorú; az Ő életéből akarja bizonyítani
hogy az emberi szellem szabadnak teremtett és minden olyan ki-
sérletnek, mint amilyen volt a Kálviné is — az emberi szellem kor-
látozása és bilincsbe verése — el kell buknia és alámerülnie
szellemi szabadság folyamatában. Kálvin alakja, a reformációi Gen-
városa, Servetus elítélése és halála mozzanatainak megraj-
zolása és élővé tétele mind Stefan Zweigra, a „mester-íróra“ val-
lanak. Ez a könyv ma sajátos célja miatt aktuális; olvasói job-
ban fogják becsülni Servetust, a reformáció tragikus hőst, tiszteln
és megismerni S. Castelliot a vallásos szabadság és türelem korai baj-
nokát és megszeretni Stef. Zweigot, korunknak egyik nagy íróját. (e. j.)

Gyászhirek. Szabédi Székely Sándor nyug. államvasuti iroda-
főnök november 9-én életének 66 ik, boldog házasságának 43 il-
 évében, hosszas szenvedés után jobb hazába költözött. Szerény
és nemeslelkű ember, szorgalmas és pontos tisztviselő, hűséges
férj és gondos családapa volt, kinek emlékét felesége Rédige
Emma és gyermekei hálás kegyelettel őrzik. Szabédi László jeles
író afia édesatyját gyászolja az elhunytban. — Lapzártakor érte-
sülünk, hogy Útő Áron kereskedő, volt árvaszéki elnök, a treis-
caunei unitárius egyházkör felügyelő-gondnoka, a sf.-gheorghen
unitárius egyházközség főgondnoka, élete 61-ik, boldog házasság-
33-ik évében, november 17-én, hosszas betegség után meghalt
Nyiltszívűség, magyar egyenesség s minden munkájában becsüle-
tesség jellemezték. Az elhunytban Útő Lajos cluji el. leányiskola
igazgató testvérét gyászolja. Legyen csendes nyugalma, emléke áldott

Szerkesztésért felel: VÁRI ALBERT.

Nyilvános nyugtázás.

A Keresztény Magvetőre az utolsó nyugtázás óta a következő befizetések történtek:

Rátz István 200, Odorheiu-i Egyházközség 200 Lej. Ezekén kívül fizetett több lelkész a kongruájából, akiknek külön már nyugtázva van.

Tisztelettel kérem a hátralékok és az előfizetési díjak beküldését, hogy a folyóirat előállításában és szétküldésében akadály ne merüljön fel.

Cluj, 1936 november 28-án.

Hadházy Sándor,
pénztárnok.

Barth vallási türelmellenségének a következő kijelentése tevésére késztet minket: 1. Mi, liberálisok, meg vagyunk győződve arról, hogy a mi szószéki beszédeink a Biblián alapulnak. Ezek helyességéhez mi is kérjük a szentlélek segítségét. 2. Mi a Keresztény Egyházon belül vagyunk. 3. Emberi tekintélynek s így egyetlen teológiai tanárnak sincs jogában a Keresztény Egyházhoz való tartozásunk felett ítéletet mondani. Erre csak Istennek van joga. 4. Ezen okok alapján mi nem szününk meg együtt működni a a Keresztény Egyház kebelén belül még azokkal is, akik nem ugyanugy hisznek, mint mi.“

L. G.

Uj könyv Servetus életéről. „Castellio gegen Calvin, oder in Gewissen gegen die Gewalt“. (Herbert Reichner. Wien) címmel jelent meg Stefan Zweig új könyve. Stefan Zweig könyve eltér a a szokásos Servetus életéről szóló irodalmi termékektől; a vallási türelem és szabadság elfelejtett bajnoka S. Castellio alakján keresztül rajzolja meg Servetus életét. A könyv vallásos és politikai türelem és szabadság iránti kérelemben csucsosodik ki. Kálvin iránt az író talán túl szigorú; az Ő életéből akarja bebizonyítani, hogy az emberi szellem szabadnak teremtett és minden olyan kísérletnek, mint amilyen volt a Kálviné is — az emberi szellem korlátozása és bilincsbe verése — el kell buknia és alámerülnie a szellemi szabadság folyamatában. Kálvin alakja, a reformációi Genf városa, Servetus elítélése és halála mozzanatainak megrajzolása és élővé tétele mind Stefan Zweigra, a „mester-íróra“ valának. Ez a könyv ma sajátjóságos célja miatt aktuális; olvasói jobban fogják becsülni Servetust, a reformáció tragikus hősét, tisztelni és megismerni S. Castelliot a vallásos szabadság és türelem korai bajnokát és megszeretni Stef. Zweigot, korunknak egyik nagy íróját. (e. j.)

Gyász hírek. Szabédi Székely Sándor nyug. államvasuti irodafőnök november 9-én életének 66-ik, boldog házasságának 43-ik évében, hosszas szenvedés után jobb hazába költözött. Szerény és nemeslelkű ember, szorgalmas és pontos tisztviselő, hűséges férj és gondos családapa volt, kinek emlékét felesége Rédiger Emma és gyermekei hálás kegyelettel őrzik. Szabédi László jeles író afia édesatyját gyászolja az elhunytban. — Lapzártakor értesültünk, hogy Útő Áron kereskedő, volt árvaszéki elnök, a treiscaunei unitárius egyházkör felügyelő-gondnoka, a sf.-gheorgheni unitárius egyházköztség főgondnoka, élete 61-ik, boldog házassága 33-ik évében, november 17-én, hosszas betegség után meghalt. Nyíltszívűség, magyar egyenesség s minden munkájában becsületesség jellemezték. Az elhunytban Útő Lajos cluji el. leányiskolai igazgató testvérét gyászolja. Legyen csendes nyugalma, emléke áldott.

Szerkesztésért felel: VÁRI ALBERT.

Nyilvános nyugtázás.

A Keresztény Magvetőre az utolsó nyugtázás óta a következő befizetések történtek:

Rátz István 200, Odorheiu-i Egyházközség 200 Lej. Ezeken kívül fizetett több lelkész a kongruájából, akiknek külön már nyugtázva van.

Tisztelettel kérem a hátralékok és az előfizetési díjak beküldését, hogy a folyóirat előállításában és szétküldésében akadály ne merüljön fel.

Cluj, 1936 november 28-án.

Hadházy Sándor,
pénztárnok.

